Година II. Timişoara, (Темишвар) 20. августа 1922. Бр. 22.

ГЛАСНИК

XXII

Црквени, школски и друштвени лист.

Издаје: Архим. Стефан Николић, Еписк. Викар.

Излази 1. 10. и 20. сваког месеца. Уредништво и Администрација у Timişoara, Cetate Piaţa Unirii Nr. 2. Телефон број 523. (Рукописи се не враћају.)

Уређује Слободан Костић Епарх. бележник.

Службени део.

К. 194., 225. през. из 1922.

СТЕЧАЈ.

На место окружног протопрезвитера-пароха у АРАДУ овим се расписује стечај. Парохија је I. плаћевног разреда.

Компетенти имају своје прописно инструисане молбенице путем надлежних им власти до 17/30. септембра 1922. овој Конзисторији поднети.

Епарх. Конзисторија у Темишвару, 18/31. јула 1922.

Председништво.

К. 186., 253. през. из 1922.

СТЕЧАЈ.

На парохију I. плаћевног разреда у Великом Св. Миклушу овим се расписује стечај.

Компетенти имају своје прописно инструисане молбенице путем надлежних им власти до 17/30. септембра 1922. овој Конзисторији поднети.

Епарх. Конзисторија у Темишвару, 18/31. јула 1922.

Председништво.

Бр. 62. екс 1922./ШО. 2. зап. 1922.

СТЕЧАЈ.

На упражњено учитељско место у Темишвару-Граду расписује се стечај са правом уживања:

1. Прописана плата и доплатци по државним законима.
2. Прописан слободан стан у природи.
3. У име одштете за башту 100 леја.
4. У име писаћег паушала 50 леја.
5. Потребан огрев (10 куб. мет.)

а дужностима прописаним Школском Уредбом односно наређењима дисциплинарних правила без појачке дужности.

За сваку споредну дужност, које се изабрани учитељ буде примио, примаће посебну награду.

Рок стечаја је 30. септембар 1922. год. по новом.

Из седнице Школског Одбора црквене општине у Темишвару-Граду, држане 10/23. јулија 1922.

(М. П.)

Никанор Савић ср. перовођа. Велимир Ненадовић ср. председник.

Ш. 319./през. из 1922.

Горњи се стечај одобрава.

Епарх. Школ. Одбор у Темишвару.

Бр. 46. из 1922.

СТЕЧАЈ.

На упражњено учитељско место у Пардању расписује се стечај са правом уживања:

1. Прописана плата и доплатци по државним законима.
2. Слободан стан по пропису у природи.
3. Башта у природи.
4. У име писаћег паушала 50 леја.
5. Потребан огрев (10 куб. мет.).

Дужности су прописане Школском Уредбом односно наређењима дисциплинарних правила без појачке дужности.

За сваку споредну дужност, које се изабрани учитељ буде примио, уживаће посебну награду.

Рок стечаја је 30. септембар 1922. год. по новом.

У Пардању, 27. маја 1922.

Месни Школ. Одбор.

Ш. 238./през. из 1922.

Горњи се стечај одобрава.

Епарх. Школ. Одбор у Темишвару.

Број 5. из 1922.

СТЕЧАЈ.

На упражњено учитељско место у Сараволи.

Са овим местом скопчана су следећа берива:

1. По државним законима прописана плата и доплатци.
2. Слободан стан у природи.
3. Башта у природи или законита накнада за њу.
4. Писаћи паушал од 50 леја годишње.
5. Потребан огрев (10 куб. метара).

Дужности су прописане Школ. Уредбом и наређењима дисциплинарних правила, без појачке дужности.

Изабрани учитељ, за вршење посебних дужности биће посебно награђен.

Рок стечаја је до 30. септембра по новом кал. 1922. год.

У Сараволи, 13. јунија 1922. год.

Месни Школ. Одбор.

Ш. 259./през. из 1922.

Горњи се стечај одобрава.

Епарх. Школ. Одбор у Темишвару.

Број 64. зап. из 1922.

СТЕЧАЈ.

Овим се расписује стечај на три стипендијска места из закладе блаженоупокојене Софије Скарлато-Павловић и то: једна од 1200 леја за више студије и

две по 300 леја, које ће се у десет једнаких месечних оброка унапред издавати.

Ко једну од ових стипендија жели, ваља да докаже:

1. да је Србин (Српкиња) православне вере;

2. да је бар 10. годину живота навршио (-ла);

3. да је здрав и да су му кравље богиње са успехом накаламљење;

4. да у Темишвару средње школе похађа и да је у науци врло добар или бар добар успех показао;

5. да је доброг моралног-религиовног владања и

6. да је син (кћи) сиромашних родитеља.

При равним способностима имају деца сиромашних грађана темишварских првенство.

Стипендисте у једно те исто време још другу коју стипендију поред ове не могу уживати, а имају се владати према прописима, који ће им се по избору саопштити.

Рок стечаја траје до 1/14. септембра о. г.

Ваљано инструисане молбенице ваља слати на адресу црквене општине.

Из седнице црквене одбора срп. прав. црквене општине Темишварско-Градске, држане 1/14. јулија 1922.

(М. П)

Никанор Савић ср. перовођа. **Велимир Ненадовић** ср. председник.

Бр. 61./Ц. О. из 1922.

ОГЛАС.

Црквена општина у Темишвару-Граду решила је да Макри-Стојковићкин закладни дом оправи и то: цео фронт с поља обоји, олуке измене и нове стави, прозоре с поља обоји и цео кров претресе а изнутра целу кућу окречи.

Услови се могу видети од 8—11 сати пре подне у писарници црквене општине, где се и понуде имају поднети.

Из седнице месн. црквене одбора српске правосл. црквене општине у Темишвару-Граду, држане 1/14. јула 1922. год.

(М. П.)

Никанор Савић ср. перовођа. **Велимир Ненадовић** ср. председник.

ИЗВЕШТАЈ

о раду епарх. управе од августа 1919. г. до данас.

Б.) Рад Епарх. Административног одбора од 1. априла 1920. до 6. маја 1922. године.

(Наставак.)

Додир са државним властима.

Путем војне команде, путем граничарске команде, префектуре лугошке, Министарства Вера, Рата, Финансије и Унутрашних Дела испражњен је парох. стан у Ст. Молдави и предат свештенику на уживање. — На замолбу црквених општина путем субпрефектуре је оврхом убиран рестантан црквено-општински прирез. — Учињена су путем државних власти сва потребна расположења да се парох. стан у Срп. Чанади и учит. стан у Кечи ослободи од реквирирања и преда свештенику, односно учитељу на уживање. — Умољена је подпрефектура, да забрани становницима Лазарфелда гажење парох. сесије свештеника у Станчеву. — Посредовано је да се свештенику у Станчеву одузетих 10 јутара земље врате у посед. — Издавана су упутства појединим црквеним општинама, како ће код државних власти добити дозволу за оснивање читаонице, певачких друштава и др.

Службени извештаји.

Еп. Адм. Одбору у Вел. Кикинди издати су дупликати кључева црквених општинских гвоздених каса оних црквених општина, које су припадале Епархији темишварској, а после заостале у краљевини СХС. — С времена на време обрачунавани су сви приходи и расходи овде примљени и издати на рачун благајне српских народно-црквених фондова у Ср. Карловцима. — Превађање на румунски језик поверено је Јовану Новаковићу окр. протопрезвитеру темишварском. После смрти исто Валерију Линки. — Упућене су црквене општине да дрварину од годишње 4 □³ свештеницима стално до даље наредбе издају. — Свештеницима је рескриптуална плата уређена по норми колико круна толико леја. — Јмн. Сергије Јовандић разрешен је места канцелисте и именован јмн. Герман Јојић. — Наређено је овршно убирање протопрезвитератског процента. — Јмн. Герман Јојић разрешен је дужности епарх. канцелисте и именован Љубомир Голуб. Љ. Голуб је после разрешен и именован је Ман. Попов. — Забрањено је црквеним општинама слање депутација на рачун црквене општинске благајне. — За 17 свештеника је путем надлежног Министра добивена погодност путовања жељезницом са пола карте. — Ман. Попов разрешен је дужности помоћника код Епархијске Управе и за административног референта именован је Милоје Марцикић свештеник. — Ревизија имовне манипулације по црквеним општинама поверена је Т. Костићу епарх. школском референту. — За 11/24. X. 1921. заказана је редовна седница Е. А. Одбора. — Спроведена је истрага против црквене општине у Печки због несавесне имовне манипулације и управа разрешена те нова постављена. — Издата су према предлогу епархијског фискала потребна расположења у ствари ректификације грунтовнице црквене општине у Дињашу и Лукаревцу. — „Гласник“ црквени, школски и друштвени лист, који излази у Темишвару проглашен је званичним листом Епарх. Управе. Свака црквена општина обвезана је да га држи у три примерка (за пар. звање, школу и црквену општину). — Поводом смрти Јована Новаковића окр. протопрезв. као председника црквене општине у Тем.-Граду, за епархијског повереника при спровађању нових избора, именован је Милоје Марцикић епарх. админ. референт. — Позвати су сви подручни органи да тачно одговарају на овдашња решења. — При инвентарисању звања, после смрти Јов. Новаковића окр. проте темишварског и Петра Агриме админ. протопрезвитерата арадског, нађени несвршени

предмети и налози овога одбора издати су админ. протопрезв. на извршење. — Извештена је финансијска управа, да Епархијски фонд темишварски не издаје зајмове, пошто нема капитала.

(Наставиће се.)

Неслужбени део.

Недеље и Празници.

Недеља 13. по Духовима. Јеванђ. од Мат. 21., 33—42. Рече Господ ову причу: Беше човек домаћин, који посади виноград и огради га плотом и ископа у њему цедило и начини кулу и даде га виноградарима и отиде. А кад се приближи време родовима, посла слуге своје к виноградарима, да приме родове његове. И виноградари похватавши слуге његове, једнога избише, а једнога убише, а једнога засуше камењем. Опет посла друге слуге, више од првих, и учинише им исто тако. А најпосле посла к њима сина свога говорећи: постидеће се сина мога. А виноградари видевши сина рекоше међу собом: ово је наследник, ходите да га убијемо, па да наше буде наследство његово. И ухвативши га изведоше га напоље из винограда и убише. Кад дакле дође господар од винограда, шта ће чинити тим виноградарима? Рекоше му: Злочинце ће зло поморити и виноград даће другим виноградарима, који ће му давати родове у своје време. Рече им Исус: Зар нисте никад читали у писму: камен, који одбацише зидари, тај поста камен угаон. То би од Господа и дивно је у очима вашим.

Поука. У винограду Господњем, натопљеном крвљу Христовом и крвљу хришћанских и нацијоналних мученика деламо и ми данас, како би показали на извору живота достојне плодове свога рада и делања. А како и у ком правцу да деламо, учи нас св. црква највећим авторитетом својим, Господом Исусом Христом и Његовом божанском науком. Па и ако смо свесни своје хришћанске дужности шта видимо данас? Видимо, да је и данашње хришћанско друштво својим нехришћанским животом и радом идентификовало себе грешном јудејском народу, отровавши срца и душе своје свим ниским и себичним интересима, пролазећи хладно поред св. храмова, тих јединих извора духовне светлости и истине, имајући пред очима богатство и сласт овога света а заборавивши на Бога и сва добра примљена од Њега. Па може ли бити веће и црње неблагодарности људске него презрети оне, који су за ваше добро и спас жртвовали себе? Јер у место благодарности ви падате у вртлог нових грехова не равнајући се према хришћанском компасу него заваравајући себе варљивом земаљском срећом, отуђујете се од Бога, заборављајући, да је за вас већ једном чаша страшних мука, чаша свака горчине а и саме смрти испијена. Ако се можда сувише уздате у милост Божју и на рачун исте товарите грех за грехом, знајте, да ће и тај извор исцрпљен бити, усљед чега ћете бити лишени сваке благодати и милости. Не будите као грешни Јудеји и не одбацујте Христа и Његову науку; знајте, да ћете само путем крста Христова и свога самоодрицања ударити камен темељац вашем будућем блаженству и срећи. И свесни тога настојте, да у сврху ваше будуће среће као мудри хришћани сваким даном снабдевате ваша срца и душе сваким добром и врлинама, како би увек могли давати достојне плодове вашег рада и живота, те не доживели, да будете лишени благодати Божје, као издајници светиња хришћанских, за које је море крви проливено.

Српска вероисповедна школа у краљевини Румунији школске 1920–21. године.

(Наставак.)

VIII.

Одношај према државним властима био је до сад посве нормалан. Државне су власти биле у свему толерантне према нашим школама до данас. Није покушано никакво насиље, нити је учињена каква повреда, која би крњила наша права. И у колико до сад у томе није било тужбе ни жалбе, али се не могу превидети они испади, које су покушали некоји непозвани, да помуте нормално стање. На име, било је испада од стране некојих општинских бележника у ствари административних предмета. А још највише је бивало насиља од стране нижих полит. власти, органа, па и жандармерије у томе, што су захтевали и наређивали, да се на нашу школу има истаћи табла са румунским натписом. Ми о томе немамо још никаквог наређења. За то, кад су се општине против тога жалиле, упућене су да чекају од своје власти у томе погледу наредбу, а дотле да захтеве и наредбе тих нижих органа просто одбију и преко њих мирно ћутке пређу. Бивало је да је због таког насиља чињена пријава и вишим полит. властима. Резултат од свега био је тај, да су се и насиља нижих органа умалила и да се у последње време жалбе не понављају.

(Наставиће се.)

Културна слобода.

Сваки човек тежи слободи. Та тежња за слободом, јесте неки природни нагон, који гони појединца савршенству, који га уздиже из ропскога стања, који га подиже у више сфере, где влада љубав, братство и једнакост. Као што човек по својему природному закону тежи слободи, савршенству, исто тако и култура, даје се развијати својом пуном снагом само онда, ако је потпуно слободна. Што је она слободнија, од веће је важности по човечанство. У разним периодима историјског развића човечанскога и њој су била крила скраћена, те се није могла свагда довољно уздићи. Но ово је стање

само привремено било. Касније се ипак отргла ропства и полетела у више сфере, обасипајући својим племенитим и научним зрацима васколико човечанство.

Култура уједињује људе, и прикупља око себе све оне, који су жедни науке. На тај начин постадоше слободна друштва, којима једина сврха бејаше, ширење науке и уметности. У старом веку, долажаху младићи својим учитељима, жељни знања, и, тако постадоше прве слободне школе, где се развила наука, филозофија. Најзнаменитији представници тих школа бејаху Сократ, Аристотел, Платон и други. Што је старогрчка филозофија била на висини својега задатка, има се једино приписати оној слободи, коју је уживала тадања култура. У средњем веку такође је владала неко време културна слобода, и, за то време створише се одмах прве више школе, први универзитети. Ти први универзитети у почетку бејаху слободни. Тек касније почео је утицај цркве и државе, према томе и култура је подлегла овом утицају.

Када се оснује какво друштво са задатком да просвети човечанство, онда нема смисла на пут стати просветном раду његову. Држава не сме кочити точак том друштву, него у интересу просвећености својих грађана, мора јој дати највећу слободу, јер култура се само у највећој слободи даје развијати. Они, који се брину за највишу културу, заслужују и највећу пажњу. Нико нема права носиоцима културе стајати на пут и спречавати их у раду. Држави је морална дужност постарати се, да што већи број њезиних грађана буду наоружани културним мачем, т. ј. знањем и умењем.

Носиоци највише културе, бејаху слободни људи. Грчку филозофију није створила држава. Средњевековне универзитете створили су слободни носиоци културе, слободни људи. У државама где нема слободне културе, где се култури даје посебни правац, не може бити правога напретка, ни у ком погледу. У таким државама влада нека стагнација, застој, где конзервативни елементи искоришћују у своју корист, не само културне и економно-финанцијалне тековине, него нехумано експлоатишу и радну снагу својега рођенога народа. У такој држави, где конзервативни елементи избијају на површину, не може бити ни речи о напретку и благостању народа. Напротив у државама, где влада слобода штампе, где влада слобода културе, где се врлине и добре стране истакнутијих личности узносе, а махне и пороци јавно жигошу, тамо влада уједно душевно и материјално благостање.

Необорима је истина, да знање мора служити породици, цркви и држави. Породица, црква и држава имају право, да одређују правац каква им је школа. Но ово важи само за ниже школе, које управо носе васпитни карактер, а вишим школама је сврха неговање вишег знања, неговање науке. Према том оне морају бити потпуно слободне. Култура даје правац човечанству, зато треба, да је слободна. Која год установа смета слободи њезиној, на кривом је путу. Така установа не тежи напретку, него назадку. Култура не сме подлећи ничијем утицају. Она мора бити слободни покретач у људском друштву.

Култура је јача од свих људских установа. Може бити, да ће у човечанству наступити периоди, када ће јој се привремено скратити крила, као што је у прошлости већ било случајева, но кад-тад опет ће се винути горе и својим пламенитим и научним зрацима поново озарити човечанство, отворити му духовне очи још јаче, и, повести савршенству. Животна снага њезина је непобедима, она је стална, она ће вечито живети и водиће човечанство путем боље среће и напретка.

Модош, 15. јуна 1922.

Васа Вртипрашки,
срп. нар. учитељ.

Какве врлине красе наш српски народ у парохијама, с друге стране — какве све мане и недостатке има исти?

Свештенству епархије темишварске на другом свештеничком збору задата је на израду тема под горњим насловом. Од тих радова донећемо оне занимљивије у нашем листу. Почињемо у овом броју са радом Александра Грујића протонамесника, пароха у Варјашу, подпредседника ове конзисторије. Исти гласи:

Када се хоће да говори о врлинама или манама, које красе или терете један народ, треба добро познавати народну душу и начин његовог

живота; треба познавати не површно и само споља обичаје и начин живота народа, већ се треба удубити у суштину и продрети у душу истог. Да би пак човек то могао постићи, потребно је да има не само добро око, већ је можда још нужније да опази и оно, што се иза спољних ствари крије, да схвати смисао и тенденцију свега: човек треба да је добар психолог и треба да има веома много животног искуства, праксе. Нема сумње, да је за то потребно да дотични живи међу народом, да се с њим весели и плаче, па је према том један свештеник или учитељ са села веома и т. рећи једина згодна личност, да о овој теми пише и расправља.

Нема сумње, да наш народ има силне животне снаге и доста врлина, али за то с друге стране има и много недостатака и мана. С тога ћу се прво бавити са врлинама, па по том са манама нашег народа, да би после извео закључак, шта би било потребно чинити, да се народ поправи, где је за поправљање.

Народ наш одликује се јако развијеном н а ц и о н а л н о м с в е ш ћ у. Од куда то долази, то не спада овамо, а да је то тако, свакако има великих заслуга народна наша интелигенција (и то поглавито свештенство и учитељство), која је водила борбу и челичила неук народ у истрајности. Док је нпр. немачка па и друга интелигенција у бившој Мађарској, подлегла мађарском утиску и давала мађарској најбоље интелектуалце и најбоље чиновнике, дотле је наша интелигенција остала народна (осим нешто нечасног изузетка) и народ наш у том духу васпитала. Црква и школа наша била су она стецишта и за наш овамошњи народ, као и за онај део нашег народа у покореној Србији, Македонији, Босни и другде, где су се окупљале живе силе народне, где се је одржавао луч љубави према свему што је наше. Ту су се неговале лепе српске традиције, славна српска прошлост и страшна косовска трагедија као и нада но ослобођење, уједињење и лепшу будућност. Одатле су се шириле те мисли и идеје у народ, одатле је потицала она смела борба за народна права, она борба и против ћесара и против Беча, она народна свест, која је — када је дошао прави час, давала борби Србије своју велику помоћ у виду многих добровољаца из наших крајева. Та је народна свест трошила грдан новац на издржавање своје народне цркве и школе, на своју аутономију и свој народно-црквени сабор и није хтела предати држави мађарској своје школе, само да би се отресла трошкова око издржавања истих, као што су то нпр. урадили наши Немци. Па је та национална свест рађала људе, који су даровали за народне ствари читава своја имања; ми имамо безброј добротвора, који су све своје положили на олтар народне просвете и жарког родољубља, а када је требало прикупљати новаца или друге какве милодаре, ту су онда сви па и најстарији људи давали што су могли. За време балканског рата добила је Србија из наших крајева много помоћи, која се је за црвени крст српски прикупљала, а знамо из прошлости, да су ови крајеви из чистог национализма подпомагали увек Србију у свима њеним борбама и мишицом и са материјалном помоћи. По осећајима увек смо једно били са Србима, ма где они живели; па смо волели Црногорце као и лужичке Србе, за које смо знали да живе још у мору немачком. Дочек српске војске пак значио је за наш овамошњи народ дане славља, после којих може мирно умрети, јер је постигао највећу срећу.

У вези са јаком националном свешћу, врлина је нашег народа, да љуби с в о ј у в е р у. Он је, рекли би, љуби и ако то не показује. Наше цркве су поготово како овде, тако и свугде празне доста, осим у зимње доба и о већим празницима, но за то нека покуша неко да му дирне у цркву, он би је у том случају упорно бранио, као и своју націју. То друкчије не може ни да буде, кад се зна да је црква наша народна црква, која је срасла са народним животом и саставни је део његовог живота, његовог поноса. Знамо нпр. то, да су Срби из ових крајева дизали буне (Пера Сегединац) и селили се у Русију радије, него што су напуштали своју прадедовску веру, дочим нпр. други народи нису то чинили, него су подлегли пресији од горе.

Наш народ осећа велику љубав у опште према свему што је словенско, он је п а н с л а в е н с к и р а с п о л о ж е н. То се је видело нпр. у руско-јапанском рату, када смо сви стрепили и молили се Богу за победу Русије, па и данас када Русија страдава, нас срце боле, а за Чехословачку и Пољску имамо силних симпатија и много очекујемо од оног дана, када ће сви Словени уједињени моћи иступити за наша права.

У битности узевши наш народ в о л и п р а в д у. Он се је за њу борио и веровао је у њу. Вишестолетно наше ропство и силне патње нису убиле у нашем народу наду и веровање у вечну правду, као и чврсто уздање, да се њој мора удовољити кад-тад, што се је и испунило у највећем делу.

Наш је народ к а р а к т е р а н, до крајности п о ш т е н као целина моралан. Он је п р а в и ч а н и л о ј а л а н, он в о л и с в о ј е а не треба туђега. Наш је народ к о р е к т а н, п у н м и л о с р ђ а према противнику — радо му п р а ш т а грехе; заборавља на све, премда би имао узрока да се свети; али он то није у стању, јер је п л е м е н и т, п у н ч о в е ч а н с к и х о с е ћ а ј а. Наш је народ в и т е ш к и, ј у н а ч а н, душа му је пуна х у м а н и з м а, он осећа свечовечански.

Наш народ Европа још не познаје и сматра га, на основу рђавих и лажних информација суровим и дивљачким. Премда су мађијске прилике заиста такове биле, да се не би требало чудити, када би одиста нагињао дивљаштву, био је ипак далеко од тога, јер је у битности својој, по природи својој м е к, б л а г и ч о в е к о љ у б и в. То се видело за време прошлог светског рата, како су варварски поступали у окупираној Србији са народом културни Немци, Ма-

ђари и Бугари, а како су после хумано поступали са непријатељима и заробљеницима ти Срби, што су описани пред Европом као дивљаци. Србин је у борби истрајан, он је тако поштен, верујући у туђе поштење и правду и коректност, да то прелази већ у наивност.

Наш народ је горд и поносит, није насртљив и скроман је као целина. Наш народ нпр. нема тога образа да отима туђе и да захтева оно, што му не припада.

(Наставиће се.)

Економија.

Прављење сирћета од воћа.

Кад помислимо колико воћа пропада у нас, које под воћкама, које пак што их стока и свиње поједу, онда се морамо чудити западним народима, који и од трулог воћа знају користи извући.

Тај добит од трулог воћа постизавају прављењем сирћета.

Има и у Србији такових предела, где од дивљих крушака праве сирће. Ово је врло умесно и корисно. Али врло мало их знаде, да се сирће може правити и од племенитог воћа и ако је оно труло и црвљиво. То је сирће куд и камо боље и врсније од сирћета, које је од дивљих крушака произведено.

Што се прављења сирћета тиче, то иде овако: Пре свега воће се изгњечи а затим се успе у отворен суд и тамо остави док не ускисне, после се прецеди у бурад, оточи и остави, да се избистри. За прављење сирћета добро је свако племенито воће, које садржава у себи доста сласти. Чорбу није слободно држати у затвореном суду и на ладовитом месту. Сирће се даје најбоље произвести у отвореном суду са довољном топлотом.

Да би прављење сирћета што брже и боље ишло, добро је у чорбу усути мало киселице, што није ништо друго, него у старијим сирћетним судовима налазећи се талог.

Кад чорба довољно ускисне, она се процеди, оточи у бурад, која ваља држати отворена, јер ће сирће на тај начин постати и укусније и јаче. Г. Т.

О нашем листу.

Уважена старина наша, настарији свештеник у Епархији протојереј Прокопије Милошевић парох соколовачки, који и ако је стар бодро пази на сваки покрет у епархији, у опширном писму похваљује благотворно писање Гласника на наш народ, те пошто је због старости немоћан да и сам пером сарађује на Гласнику прилаже фонду Гласника леја 100·—.

Посебно прилаже леја 54·— место брзојавног поздрава ускршњих празника Еписк. Викару из Панчева, где се о ускршњим празницима налазио. Желимо од Бога здравља нашој уваженој старини, да и на овај начин учествује још много година у раду нашем око добра и напретка српског народа у Румунији.

ПРИЛОЖНИЦИ СВ. ХРАМОВА НАШИХ.

КЕТФЕЉ, набавка звона. Даљи прилози: По 10 леја Младен Филипов, Миша Совић, Прока Гинђилов, Живко Ончин, Стева Петров, Љупко Јованов, Вељко Ћирић, Маринко Михајлов, Влада Борус, Сава Јоргован, Милан Циор, Трива Средин, Младен Јанков, Милан Петров, Јоца Јованов, Жива Михајлов, Милан Јанков, Мита Бранков, Мирко Ђурђев, Нова Паулов, Арса Ђорђев, Жива Симеонов, Пера Јоргован, Јова Барзин, Милош Ђорђев, Цвеја Кузмић, Благоје Петров, Васа Јоргован, Милан Ђукић, Рада Стојков, Паулина Остоин, Јоца Перин, Жива Лазаров, Цвеја Тодоров, Станко Јаношев, Иса Јоргован, Пера Субин, Паја Бабић, Бер Мац, Бер Никлос, Велинка и Зорка Белк, Душан Чавић, Мита Јанков, Танасије Михајлов, Васа Лазић, Ђука и Љубица Жупунски, Лаза Субин, Јоца Петров и Илија Жикић; 6 леја Соса Јоргован; по 5 леја Мирко Петров, Мита Ковач, Милош Јованов, Даница Лазић, Милутин Мунћан, Жива Белић, Соса Ћирић, Јоца Кључар, Лаза Ђорђев, Аксентије Ђорђев, Радојко Жикић, Ђорђе Симеонов, Влада Петров, Митар Ширић, Жива Кузмић, Маца Жикић, Милош Јоргован, Маринко Јаношев, Цвеја Мунћан, Жива Мунћан, Љупко Ћирић, Перса Ненадов, Мита Филипов, Пера Сејман, Ева Петров, Тодор Ненадов, Мита Петров, Буда Петров, Иван Субин, Мирко Симулов, Вељко Грбић, Живко Петров, Тодор Петров, Урош Јоргован, Даница Марков, Андрија Степанов, Радован Јаношев, Душан Жупунски, Љуба Жупунски, Милена Петров, Ана Рошу, Милан Јоргован, Жива Станков, Славна Субин, Мита Недин, Лаза Марков, Илија Марков, Паја Ђурђев, Танасија Ђурђев, Рада Радић, Ката Остоин, Жива Бранков, Јова Петров, Лука Остоин, Милан Страјилов, Жива Недин, Рада Марков, Лаза Милин, Рада Недин, Ђура Ђурђев, Влајко Михајлов, Јован Аврамов, Штева Берић, Мита Јовичин, Мирко Жикић, Катица Субин, Ђурица Цоцин, Влајко Јанков и Лаза Тодоров; 4 леја Тима Бизуит; по 3 леја Ђука Ћирић, Душан Субин и Милан Мијоковић; по 2 леја Влајко Радић, Милош Перин, Лина Микшан, Паја Ђурђев, Нова Драганов и Васа Симеонов; 1 леј Маца Радић.

Белешке.

† ГРОЗДА АЛЕКСИЋ рђ. ЖИВАНОВИЋ. Нашег сарадника у винограду Господњем Ивана Алексића протопрезвитера-пароха у Модошу задесила је велика жалост. Његова нежна супруга, врла Српкиња и вредна домаћица Грозда рођ. Живановић, кћи славног професора Јована Живановића после кратке али

тешке болести у 48. години живота а 30. год. сретног брака преминула је у Темишвару 15. августа т. г. Тело покојнице је 16. августа т. г. пренето у Модош и 17. истог месеца у 10 сахати пре подне по одржаном опелу, које је обавио игуман Јосиф Протић уз саслужбу околних свештеника, уз велико саучешће нашег и страног света из места и околине сахрањено на модошком српском гробљу. Са покојницом се у св. храму опростио јмн. О. Иларијон, а. п. у Пардању. Молимо се Богу, да оцу Ивану пружи утехе а покојници даде мирна покоја у рајском насељу. Бог нека јој души буде милостив!

ПРЕГОВАРАЊА између румунских и српских делегата о уређењу црквен. и школ. односаја одржаће се у Београду месеца септембра.

БИРАЧИ црквен. општине у Тем.-Граду изабрали су себи црквен. скупштину. Ова је добивши потврду од Епарх. Адм. Одбора обавила избор црквен. и шк. одбора и часништва. И ови су избори одобрени. За председника црквен. општине изабран је Велимир Ненадовић уважен трговац. Он је до сад показао велико интересовање за сваку црквен. ствар и био је ревностан учесник у сваком српском покрету па даје оправдане наде, да ће под његовим председништвом црквен. општина у Тем.-Граду процветати и морално и материјално.

ХРАМОВНА СЛАВА У ИВАНДИ. О летњем св. Аранђелу прослављена је врло свечано храмовна слава у Иванди. Богослужио је јереј Милан Николић парох кетфељски и јмн. Мирон Босак адм. парохије у Иванди. Проповедао је О. Мирон о непохађању богослужења. Црква је била пуна побожног нашег света. По подне је пререзан славски колач. По резању колача одржано је народно весеље. Верни су се овом приликом сетили свога храма те га даривали са свотом од преко хиљаде леја.

ВЕНЧАЊЕ КРАЉА АЛЕКСАНДРА СА ПРИНЦЕЗОМ МАРИЈОМ.

(Свршетак.)

Још нешто о свадбеним поклонима:

Младенци су отпутовали на Блед а у Дворовима у Београду још увек она ужурбаност, као и пре свадбе. Ваља све наново уредити, почистити и наместити за повратак Краљевског пара. Све се тресе, пере, преудешава и оба Двора биће доведена у ред за дан-два.

Али, има једна зграда у комплексу дворских кућа, где је прави неред. Како се уђе у ходник, човек пре верује да је у каквом трговачком магацину него у Управи Двора. Једва се с муком провлачи између брда и разних бала, пакета, замотуљака и сандука. И лево и десно у свима одељењима канцеларије дворске управе гомила пакета издижу се до таванице.

Шта је то? Какве су то ствари? Онде наслагани сваковрсни ћилими, народни и страни, онамо опет сточићи, столице, народна одела филиграни и триста разних предмета; све су то поклони, које је народ из Србије и Румуније послао краљевским младенцима, поред величанствених поклона од стране представника и шефова страних држава.

Свуда по одајама прави дармар. Послуга не стиже да све уреди, јер поклони се још непрестано довлаче са свију страна.

У канцеларији Управника Двора једва места да се приђе његовом столу. Прозори готово зазидани разним поклонима. Управа не зна где јој је глава и од које стране да почне уређивање. Зграда Управе Двора је мала да би се у њој сви поклони могли лепо сместити. Потребно је друга далеко пространија па да све то стане лепо уређено.

И Управник Двора је дошао на ту срећну идеју, да све поклоне, које су Краљ и Краљица добили са свих страна света, изложи у нарочитој згради пре но што они буду пренети у одаје Дворова. Неколико чиновника врше само попис поклона који су већ пребацили неколико хиљада предмета. Чега ту нема. Почевши од труба народно свиленог платна, одела, чарапа до најскупоценијих златних и сребрних уметничких библо-а.

Сем тога народ је послао и стоку, Краљу на дар. У топчидерској економији налазе се неколико стотина оваца, овнова и телади и волова послатих на дар за свадбу.

И док се у Управи Двора чиновниц боре са уређивањем поклона који ће се јавно изложити, у Маршалату су чиновници затрпани депешама-честиткама. Два жандарма непрестано отварају телеграме у предсобљу, слажу их те односе чиновницима на преглед. Тамо се телеграми класирају и на њих се спремају одмах одговори. Краљ и Краљица примили су преко пет хиљада телеграма-честитки.

ОТАЦ.

Војници, војници, јато соколова,
Рањени хероји кумановског боја,
Кажите ми, где је мој јединац Јова,
Моје лепо дете и утеха моја?

— Баш јутрос, чим роса заблиста дубравом,
Он на Велес оде, заогрнут Славом,
. . . Старац жури тамо, пун очинских бола,
Од брега до брега, од дола до дола.

Војници, војници крвава одела,
Ви с Велеса јутрос рањени идете,
Видесте л' јунака, дивна лица бела,
Мог јединца Јову, моје мило дете?

— Видесмо га, чико, ал' баш јуче оде
На Бакарно Гумно, под стегом Слободе.
. . . Старац жури тамо, пун очинских бола,
Од брега до брега, од дола до дола.

Војници, војници, ви отуд идете,
Са Бакарног Гумна, где се крв још точи,
Видесте л' ми сина: — моје мило дете —
Он је млад и румен . . . има плаве очи.

— Јесмо, ал' чим, јуче, поче дан да плави,
Он на Битољ оде с ловором на глави.
. . . Старац жури тамо, пун очинских бола,
Од брега до брега, од дола до дола.

Војници, војници, ви с Црне идете,
Где се крв јуначка немилице просу,
Видесте л' ми Јову, — моје мило дете, —
Он је леп и мио . . . има златну косу . . .

— Јесмо, ал' чим, јутрос, дан весело грану,
Он на Скадар, чико, оде на Бојану.
. . . Старац жури тамо, пун очинских бола,
Од брега до брега, од дола до дола.
. . . . . .

Кад с Бојане плаве ноћ копрену диже,
Тада један ратник, стражар са редута,
Радознао сиђе, да види изближе
Шта ли се то црни у снегу крај пута.

„Гле, мој отац!“ — крикну. Потом ближе крочи,
Пред њим: згрчен старац, блед, смрзнут од студи . . .
Занавек је сузне заклопио очи,
А седа му глава клонула да груди . . .

Воj. J. Илић млађи.

Милан Јорговић

САРАЧ и СЕДЛАР

У ТЕМИШВАРУ-ГРАДУ, поред Коха ножара.

Препоручује набавку Парадних Хамова са никлованим кључевима и франц. кајасе од најбољег материјала, израда одлична, :—: по умереној цени. :—:

Цене умерене.

Објава.

Част ми је п. п. до знања ставити, да сам у мојој сопственој кући **Темишвару-Фабрици, Страда-Негрузи бр. 16.** отворио

Трговину са мешовитом Робом
(шпецерај, брашно и пољопривредни производи).

Уверавам моје поштоване купце, да ћу их у сваком погледу потпуно задовољити и молим п. п. да ме у овом мом подузећу што више потпомогне.

Са особитом поштовањем

БОГА ПАВЛОВИЋ.

Цене умерене

Послуга тачна.

Послуга тачна.

Син Антона Новотнија

ЗВОНОЛИВНИЦА И ФАБРИКА ГВОЗДЕНИХ КОЗА ЗА ЗВОНА У ТЕМИШВАРУ-ФАБРИЦИ

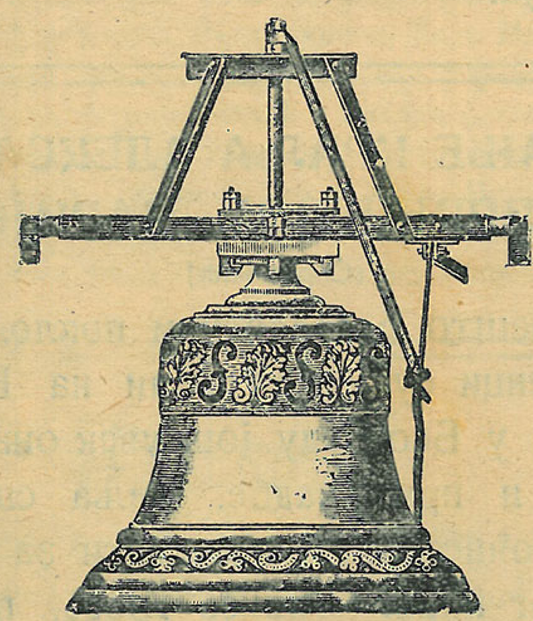

Прорачун бесплатно и франко.

Браћа Чендеш, Тимишоара. 444а